

המכס, טען הממונה על הכנסות המדינה כי מאחר שנוצר משבר-אמון בין להב לאנשי המכס, מוטב שלא להעמידו לדין אלא למינות ועדה שתבדוק את טענות שני הצדדים. אנשי המכס השיבו, כי חוקי מדינת ישראל קובעים, שעל בית-המשפט להחליט למי הוא מאמין, וכי אסור למסור חומר המחשיד בפלילים לוועדות פנימיות של בואנה במקום בית-משפט. מהיגם שהחומר על להב כבר היה בוועדה של המכס הקודמת אם יש מקום להעמדה לדין, וזו אכן החליטה להעמידו לדין.

החלטתו של הממונה על הכנסות המדינה בעניין זה היא חסרת-תקדים. והתקדים שהיא יוצרת, פשוט בתכלית: מעתה יוכל כל מי שלמחלקת-החקירות של המכס טענות כלפיו, לבוא ולדרוש שבמקום להעמידו לדין, ימנו ועדה, מאחר שאין לו אמון באנשי-המכס.

לפני שש שנים

הורה פנחס ספיר

לשילטונות מסי-ההכנסה

לסגור את חיקי

החקירה נגד

איל-החולצות

דליקה מיסתורית

השמידה את

סיפרי החברה

להב

בניית להב

בעוד שלמעשה מגיע לו רק פחות מחצית הסכום שהוא מקבל.

התקיימה ישיבה מיוחדת של צמרת מינהל-הכנסות-המדינה, בהשתתפות משה נוידרפר, והוחלט על פשיטה על מישרדי להב, ברחוב וולפסון בתל-אביב, ועל תפריט סודי ובידוק של כל ספירי-החשבונות שלו.

ימים אחדים לפני הפשיטה המתוכננת נסע יעקוב להב לחו"ל, ונטל עימו את אשתו, יהודית. היה צעד בלתי-מקובל עליו, שכן תמיד היה אחד משניהם נשאר בארץ, לפקח על המיפעלים. זמן קצר אחרי נסיעתם פרצה דליקה במפעל ובמישרדיו, והשמירה באופן יסודי את כל ספירי המיפיעל וחשבונותיו.

אך אנשי מחלקת-החקירות של מסי-הכנסה לא התייאשו, והחליטו להמשיך לחקור, כולל בדיקה של הדליקה וסיבותיה. כאן השליך להב את המפתחות בפעם הראשונה על שולחנו של שרי-האוצר פינחס ספיר. מה נאמר בין השניים, לא ידוע. אולם, זמן קצר לאחר-מכן קרא ספיר את אליעזר ש"ל לניג אליה, הורה לו לסגור את התיק נגד יעקוב להב. שילוני הרים ידיים.

מאז הוראתו של ספיר ועד להוראתו של נוידרפר, החודש, חלפו שש שנים. אם לא תבוטל הוראתו של נוידרפר, אות היא כי לא השתנה הרבה במישרד-האוצר, וכי רבינוביץ הינו ממשיכה הנאמן של שיטת-ספיר.

יעקוב להב עצמו, שנחבקש להשיב על הטענות שהועלו נגדו על-ידי אנשי-המכס, טען כי אינו יודע על כך דבר, וכי הכל מצויץ מן האצבע.

התערבות

בר-לב

תוך כרי הוויכוח של להב עם ה-מכס, התעוררה בעייה נוספת. בה גרר להב את שרי-המסחר והתעשייה, חיים בר-לב להתערבות לטובתו. היכולה להתייחס כהתערבות בנושא עבירות המס.

אנשי המכס, אחרי שהגיעו למסקנתם החד-משמעית כי להב הונגה אותם, תפסו את מלאי הבד שלו כדי לערוך ספירה מדויקת ולדעת כמה חולצות הוא מוכר בארץ וכמה הוא מייצא. מה עשה להב? הוא זימן פגישה בהולה עם השר ברי-לב, בהשתתפותו של משה נוידרפר ונשיא התאחדות התעשיינים אברהם ("בומה") שביט.

בישיבה טען להב, כי אם לא ישחררו מייד את הסחורה שנתפסה, הוא יאלץ לסגור את מפעליו בבית-משמש. כיוון שרי-בית-משמש היא עירית-פיתוח, שהממשלה עושה הכל כדי למשוך אליה תושבים ותיקים ולפתח את תעשייתה, כדי להמציא מקומות-תעסוקה לאקדמאים, אמר השר בר-לב, כי למישרדו יש עניין שהמפעלים של להב לא ייסגרו. אולם, הוא הדגיש, אין הוא רוצה כי פנייה זו שלו תתפרש כנסיון להתערבות בחקירת המכס נגד להב בעניינים אחרים.

נוידרפר התרשם מדברי השר, הבטיח כי יורה מייד להפסיק את הפעולות נגד להב כדי לאפשר לו להמשיך לייצר סחורה בשלושת מפעליו בבית-משמש, בהם מועסקים 430 עובדים. לאחר מכן פירש נוידרפר את דבריו בר-לב פירוש רחב, ואנשי המכס החוקרים בפרשה הבינו כי בר-לב התערב לסגירת התיקים נגד להב, למרות שלא היה לו כל כוונה מעין זו. פירוש זה הוכחש למרותו על-ידי עוזרו של השר, בועז אפלביום. הוא טען כי השר רצה רק דבר אחד: למנוע סגירת מיפעלים בעירית-פיתוח, אולם לא התכוון או רמוז לכך שהמשך הפעלת המיפעלים יביא לסגירת התיקים. אפלביום אמר כי השר גם לא רצה לדעת מה מתרחש בי-ענייני החקירות של המכס נגד להב.

סגירת החקירה נגד להב על-ידי נוי-דרפר פגעה קשות במוראל של עובדי מחלקת-החקירות של המכס. כמחצית מן החוקרים במחלקה זו, המונה 35 איש, הגישו בקשות ליציאה לפנסיה מוקדמת. פירוש הדבר הוא חיסול מוחלט של מוזק לקת החקירות שעד כה איש לא העז להורות לחקור מיקרה כל-שהו. אבל אולי הם יוכלו להיקלט במיפיעל להב, כפי בתוכניתו לקלוט 250 עובדי-דים נוספים במיפעליו שבבית-משמש.

כך גרמה התערבותו של נוידרפר לא רק להצלת להב, אלא גם לחיסול זרוע חיונית של מינהל הכנסות-המדינה שהוא עומד בראשו.

יצאם, ומשום כך הוא חייב למכס ולמס' קנייה 7.2 מיליוני לירות. סכום זה היה חוב על יבוא וייצוא במשך יותר מתישעה חודשים. חובם של כל היצואנים למכס באותה עת עמד על 10.2 מיליון לירות, ומכאן שחובו של להב היה המרכיב העיקרי בו.

האם חייבו השילטונות את להב לפרוע את החוב, או אולי העמידוהו לדין? ספיר הורה על פיתרון פשוט. הוא הוציא תקנת מכס מיוחדת, הקרויה "תיקון להב". התיקון קובע שיצור שהביא ארצה בד וייצר ממנו חולצות לשם ייצוא, ובגלל שינויים באופי-נה לא ניתן לייצא את החולצות, רשאי להמכור את סחורת הייצוא שלו בישראל, והוא ישלם עליה מכס ומס מופחתים. בי-אותה תקופה עמד הייצוא השנתי של להב על 700 אלף דולר. חובו למכס בארץ יצא השנה שקול כנגד המכס על ייצוא השנתי כולו!

אחרי שהוציא ספיר את התקנה, עשה הממונה על הכנסות המדינה כבר אז, משה נוידרפר, הסדר עם להב, שלפיו שילם זה פחות משליש מחובותיו.

שנים אחדות לאחר-מכן, בשנת 1971, נערכה באגף מטבעות באוצר חקירה מיידית על-ידי שימיעון ליברמן, מפקח מיוחד באגף, הוא ערך את החקירה בשיתוף מחלקת-החקירות של מסי-הכנסה וראשה דאן, אליעזר שילוני. החקירות העלו, כי להב מרמה על-ידי מכירת סחורה בארץ, תחת ייצואה, וכי הוא מרמה את מסי-ההכנסה בגובה המלאי שלו, ומשום כך שילם אחרי אחד הפיתוחים שני מיליוני לירות פחות מכפי שהיה צריך לשלם כהיטל-מלאי. כן התברר, כי הוא מרמה בתמריצים שהוא מקבל. הוא מגיש חשבונות שלפיהם מגיע לו תמריץ בן 40 אחוזים לכל דולר ייצוא,

מתן תמריצים מיוחדים לחברות שיעסקו בייצוא בלבד. כוונתה של הממשלה הייתה לעודד את הגברת הייצוא. להב הקים חברה שפשוט ייצאה את מוצריו, שיוצאו גם קר-דסלכן, קיבל את התמריץ הנוסף שניתן לחברות-לייצוא. שותפו לחברה זו היה דוב גוטסמן, אותו נוכל מחברת דיזונגוף - מערב-אפריקה שרימה והונגה את ממשלת ישראל, ואשר אחרי שרי-המיסטריות-הע"י שייח השליכו מן החברה, העביר את עסקיו ללונדון שם הוא יושב עד היום.

להב הבין חיש-קל, כי הרווח הוא במכירת מקומית של סחורה שנועדה לייצוא על בד מיובא למכירה מקומית מוטל מכס בגובה של 10-9 לירות למטר. אם הבד משמש לייצור סחורות לייצוא, אין משלם עליו מכס. כאשר מוכרים בארץ בד שמי יובא כאילו לייצוא, מרוויחים 10 לירות למטר בד כשאינו משלמים את המכס.

ובכן, מה קל למכור בארץ עודפי ייצוא ראשי, המכס מכיר בפחת של עשרה אחוזים מן הבד המיובא. פירושו של דבר שצריך להוכיח למכס שיוצאו רק 90 אחוזים ממכרות הבד שיובאה ארצה. במציאות, הפחת הוא רק אחוז אחד עד שניים. שנית, אנשי-המכס קלים-לשינוע, כך שמי שמ"גלגל מחזור של כמה עשרות מיליונים יכול בנקל למכור בארץ, תחת לייצוא חלק נכבד מן הסחורה. וכשפינחס ספיר היה שר המיסטריות-הע"י או האוצר, ניתן היה לעשות זאת בגלוי.

הדליקה

המיסתורית

בשנת 1968 התברר לפתע למכס, כי להב מכר בדים בארץ, במקום ל-

משה נוידרפר הוא ידיו הקרוב של רואי-החשבון אליעזר טורנו, שהוא גם רואי-החשבון של יעקוב להב, והמקרה שאירע החודש אינו הראשון מסוגו במערכת-ההגנה של נוידרפר על להב. שכן, דרכו של איל-החולצות אל הפיסגה רצופה חיפוי מצד השילטונות.

ההבטחה של

מיכאל צור

הקאריירה של יעקוב להב החלה למעשה, עוד בשנת 1960, כאשר הלך אל מנכ"ל מישרד-המיסטריות-הע"י דאן, מיכאל צור. להב היה או בעל בית-מלאכה לייצור חולצות, שייצא סחורה בכמה מאות אלפי לירות לשנה. את בית-המלאכה ירש מאביו, ועבר לעבוד בו אחרי שסיים ליה-מודי הנדסת-חשמל בטכניון, בתקופת מילי-חמת-השיחרור.

להב אמר אז לצור, כי בדעתו להגדיל את מיפעלו ואת הייצוא ממנו, לרכוש מיכ"ל גדול ברחוב וולפסון בתל-אביב, וכי הוא חושש מפני הסיכון הכרוך בכך. האם יעזור לו צור? צור הבטיח כי לא יייתן לשניידמסטר (רק אחרי-כך הוא עיברת שמו ללהב) ליפול, ואכן הוא יורשו עמדות בדיבורם. להב לא נפל, מאז ועד היום. בזכות המיפעל שהקים ברחוב וולפסון, הפך להב יצואן המייצא ביותר ממיליון דולר בשנה. תוך זמן קצר הבין, כי הרווח האמיתי אינו בייצוא, אלא במכירה בארץ. חולצת להב שנמכרה לחו"ל בשני דולרים, נמכרה בארץ ב-40 לירות לסיטונאי. הרווח חים מן הייצוא היו קשים, וזעומים. כדי להגדילם הוא הקים, בשנת 1967, חברה לייצוא. באותה עת הודיעה הממשלה על